FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (fjärde avdelningen)
17 september 2003 *

I mål T-137/01,

Stadtsportverband Neuss eV, Neuss (Tyskland), företrätt av advokaterna H. G. Hüsch och S. Schnelle,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av J. Sack, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut av den 9 april 2001 om delvis återbetalning av finansiellt stöd som sökanden beviljats inom ramen för Eurathlon-programmet,

* Rättegångsspråk: tyska.

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (fjärde avdelningen),

sammansatt av ordföranden, V. Tiili, samt domarna P. Mengozzi och M. Vilaras,

justitiesekreterare: byrådirektören D. Christensen,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter förhandlingen den 9 januari 2003,

meddelar

Dom

Bakgrund till tvisten

1 Stadtsportverband Neuss eV (nedan kallat sökanden) är ett förbund av idrottsföreningar i Neuss kommun. Sökanden verkar för allmänintresset och har till ändamål att främja idrottsverksamhet.

2 Genom en skrivelse av den 28 februari 1994 (nedan kallad bidragsansökan) ansökte sökanden om bidrag från kommissionen för att finansiera ett internationellt sportevenemang (nedan kallat ISO 94). Evenemanget ägde rum i Neuss den 11–15 maj 1994.

3 Genom ett beslut av den 10 juni 1994 beviljade kommissionen sökanden ett finansiellt stöd om 20 000 ecu (nedan kallat beslutet om beviljande av bidrag) inom ramen för Eurathlon-programmet, vilket omfattas av Europeiska gemenskapernas allmänna budget (finansiellt stöd enligt kapitel B3, artikel 3050,11).

4 Beslutet om beviljande av bidrag har följande lydelse:

" ... Jag har nöjet att kunna meddela er att Europeiska gemenskapernas kommission har beslutat att bevilja er organisation ett bidrag om 20 000 ecu.

I bifogade formulär anges de allmänna villkor som mottagaren av ett bidrag från kommissionen måste uppfylla. Vänligen läs formuläret noggrant och sänd tillbaka det komplett ifyllt och undertecknat ... för att utbetalning skall kunna ske. ..."

5 Den 28 juni 1994 undertecknade Franssen, som då var ordförande för sökandens styrelse, det formulär där de allmänna villkor som mottagaren av ett bidrag från kommissionen måste uppfylla angavs (nedan kallat deklarationen från bidragsmottagaren).

6 I punkt 1 i deklarationen från bidragsmottagaren anges att sökanden förbinder sig "att använda medlen från gemenskapen endast i syfte att genomföra det projekt som beskrivs i ansökan av den 28 februari 1994".

7 I punkt 2 femte strecksatsen i deklarationen från bidragsmottagaren, i dess lydelse efter ändring av nämnde mottagare, anges att "bidraget från kommissionen uppgår till 18,4 procent av de beräknade utgifterna. Om de faktiska utgifterna blir lägre, kommer bidraget från kommissionen att minskas med samma andel."

8 I punkt 2 sjätte strecksatsen i nämnda deklaration anges att "det finansiella stödet inte under några omständigheter får leda till en vinst".

9 Enligt punkt 3 i deklarationen "medger [sökanden] — enligt budgetförordningen av den 21 december 1977 för Europeiska gemenskapernas allmänna budget [EGT L 356, s. 1], i dess senaste lydelse [enligt rådets förordning (Euratom, EKSG, EEG) nr 610/90 av] den 13 mars 1990 [EGT L 70, s. 1] — att kommissionen och revisionsrätten i efterhand får kontrollera hur gemenskapens medel har använts".

10 Enligt punkt 4 i deklarationen från bidragsmottagaren "förbinder sig" sökanden "att inom tre månader efter det att den åtgärd för vilken bidraget utgavs upphörde och senast den 15 augusti 1994 (enligt budgetbestämmelserna beviljas medel för denna åtgärd för en bestämd period) till kommissionen i tre exemplar ge in följande:

— en rapport om hur nämnda finansiella stöd har använts,

— en av mottagaren av stödet upprättad styrkt förteckning över kostnaderna eller finansiella uppgifter tillsammans med styrkta handlingar, av vilka utgifternas belopp och slag samt motsvarande intäkter (inklusive kommissionens bidrag) framgår,

— i förekommande fall årsrapporten från ett förvaltningsbolag".

11 Enligt artikel 5 i deklarationen från bidragsmottagaren förbinder sig bidragsmottagaren vidare "att spara samtliga originalhandlingar under fem år för eventuell kontroll".

12 Enligt punkt 7 i samma deklaration "förklarar sig" bidragsmottagaren slutligen "beredd att, om användningen av hela bidraget inte kan motiveras av utgiftsförteckningen, till kommissionen på begäran av denna återbetala de belopp som har utbetalats och som inte kan motiveras".

13 I januari 1995 betalade kommissionen ut det finansiella stödet om 20 000 ecu till sökanden på grundval av en sammanräkning som sökanden hade upprättat den 27 oktober 1994.

14 Den 12 december 1996 sände sökandens idrottsansvarige Grahl en skrivelse till kommissionen där vissa felaktigheter avseende utbetalningar i samband med ISO 94 påtalades och där det gjordes gällande att ett överskott hade uppkommit på uppskattningsvis 40 000 tyska mark (DEM).

15 Eftersom sökanden även hade fått ett bidrag om 20 000 DEM av Kreis Neuss (distriktet Neuss), genomförde detta distrikt en kontroll av de utgifter som sökanden hade haft i samband med ISO 94. Den 26 november 1997 upprättade Kreis Neuss en kontrollrapport (nedan kallad Kreis Neuss kontrollrapport) på grundval av en provisorisk kontrollrapport från revisionskontoret av den 25 juli 1997. I Kreis Neuss kontrollrapport drogs slutsatsen att det hade

uppkommit ett överskott i bokföringen på minst 19 905,03 DEM. Till följd av nämnda kontroll begärde Kreis Neuss genom ett beslut av den 19 mars 1998 att sökanden skulle återbetala bidraget från Kreis Neuss i dess helhet (nedan kallat Kreis Neuss återbetalningsbeslut).

16 Genom betalningskrav nr 3240010317 av den 6 april 1999 beslutade även kommissionen att det finansiella stöd som kommissionen hade betalat ut skulle återbetalas i sin helhet (nedan kallat beslutet av den 6 april 1999). Kommissionens beslut motiverades med att kommissionen inte hade fått svar på sin begäran av den 9 februari 1999 om att få in samtliga handlingar angående de utgifter och intäkter som sökanden hade haft med anledning av ISO 94 samt med att kommissionen i vart fall hade uppgifter om att sökanden med anledning av evenemanget hade gjort vinster i strid med reglerna för det finansiella stödet.

17 Sökanden väckte, genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 25 juni 1999 och som registrerades som mål nummer T-154/99, talan om ogiltigförklaring av beslutet av den 6 april 1999.

18 Genom ett beslut av den 6 augusti 1999 (nedan kallat beslutet av den 6 augusti 1999) återkallade kommissionen sitt beslut av den 6 april 1999.

19 Den 11 augusti 1999 tillsände sökandens advokat Hüsch kommissionen den slutgiltiga sammanställningen för ISO 94, som var upprättad i augusti 1999. Enligt sammanställningen uppgick utgifterna till totalt 242 070,94 DEM, medan intäkterna uppgick till totalt 225 567,25 DEM inklusive gemenskapsbidraget, och till totalt 187 973,73 DEM exklusive gemenskapsbidraget.

20 Till följd av beslutet av den 6 augusti 1999 slog förstainstansrätten genom beslut av den 20 oktober 1999 fast att anledning saknades att döma i saken.

21 Den 13 april 2000 genomförde företrädare för kommissionen en revision avseende bokföringen för ISO 94 på sökandens advokats kontor.

22 Den 23 maj 2000 sände Hüsch uppgifter till kommissionen för att klargöra vissa transaktioner.

23 Den 15 juni 2000 upprättade kommissionen en rapport avseende revisionen den 13 april 2000 (nedan kallad revisionsrapporten). Nämnda rapport delgavs Hüsch på tyska den 27 oktober 2000.

24 I revisionsrapporten drog kommissionen följande slutsatser:

"[M]ed hänsyn till samtliga konstaterade felaktigheter ser den slutgiltiga sammanställningen ut enligt följande:

stödberättigande utgifter totalt efter korrigering	149 291 DEM
intäkter totalt efter korrigering	181 202 DEM (inklusive gemenskaps-bidraget)
	143 609 DEM (exklusive gemenskapsbidraget)

Gemenskapsbidraget kan uppgå till maximalt 18,4 procent av de stödberättigande utgifterna, vilket motsvarar ett maximalt belopp om 27 470 DEM. Emellertid skall den avtalsklausul enligt vilken bidraget inte i något fall får ge upphov till en vinst tillämpas, varför bidraget endast skall uppgå till 5 682 DEM för att utgifterna och intäkterna i den slutgiltiga sammanställningen skall bli lika stora."

25 Den 23 april 2001 sände kommissionen en skrivelse till Hüsch till svar på sökandens kommentarer till revisionsrapporten (nedan kallad skrivelsen av den 3 april 2001).

26 Skrivelsen av den 3 april 2001 har följande lydelse:

" ... Genom en skrivelse av den 23 januari 2001 upplyste Pettinelli er om att han till min avdelning hade överlämnat akten i fråga samt utredningen av uppgifterna och påpekandena i er skrivelse av den 28 november 2000 för åtgärd. En sammanfattning av de huvudsakliga slutsatserna av nämnda utredning bifogas.

Jag tvingas tyvärr konstatera att de åberopade nya omständigheterna inte på något sätt leder till någon annan bedömning än den som har gjorts i den revisionsrapport som sändes till er den 27 oktober 2000.

Er klient Stadtsportverband Neuss anmodas därför att återbetala beloppet 31 911,11 DEM. Ett meddelande härom kommer att sändas till er. ..."

27 Den 9 april 2001 upprättade kommissionen ett nytt betalningskrav med nummer 3240302372 på beloppet 31 911,11 DEM, vilket motsvarar 16 315,89 euro (nedan kallat det omtvistade beslutet).

28 Det omtvistade beslutet har följande lydelse:

"...

215050/94 — 'Internationellt gymnasiemästerskap 1994'

Återbetalning av 31 [91]1,11 DEM till följd av en revision som ägde rum den 13 april 2000 på er advokat H.G. Hüschs kontor och som bekräftades i en skrivelse till er advokat den 3 april 2001, vilken bifogas detta beslut.

..."

Förfarandet och parternas yrkanden

29 Sökanden har väckt förevarande talan genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 19 juni 2001.

30 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (fjärde avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet. Inom ramen för åtgärderna för processledning anmodades parterna att inkomma med vissa handlingar och att besvara vissa skriftliga frågor av förstainstansrätten. Parterna efterkom dessa anmodanden delvis.

31 Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens frågor vid förhandlingen den 9 januari 2003.

32 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara det omtvistade beslutet,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

33 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan,

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Parternas grunder och argument

34 Sökanden har åberopat fem grunder till stöd för sin talan. Den första avser avsaknad av rättslig grund, den andra åsidosättande av motiveringsskyldigheten, den tredje uppenbart oriktig bedömning, den fjärde preskription och den femte åsidosättande av principen om god förvaltningssed och omsorgsprincipen. Vid förhandlingen återtog sökanden den tidigare anförda grunden avseende felaktig delgivning av det omtvistade beslutet.

Den första grunden: Avsaknad av rättslig grund

Parternas argument

35 Sökanden har bestridit att det finns någon verklig återbetalningsskyldighet. Enligt sökanden står det inget konkret om eventuell återbetalning i beslutet om beviljande av bidrag. Vidare anser sig sökanden inte vara bunden av deklarationen från bidragsmottagaren, som undertecknades av sökandens dåvarande ordförande Franssen, eftersom sökanden enligt bestämmelserna i artikel 26 i Bürgerliches Gesetzbuch (tysk civillagstiftning) och enligt sökandens stadgar skulle ha företrätts av ordföranden eller dennes ställföreträdare tillsammans med ytterligare en medlem i styrelsen. Endast den före detta ordförandens namnteckning räcker således inte för att ge upphov till en skyldighet för sökanden. Emellertid anser sökanden att nämnda omständighet inte påverkar giltigheten av beslutet om beviljande av bidrag, eftersom sistnämnda beslut såsom gynnande förvaltningsbeslut med rätta tillställdes sökanden.

36 Sökanden har vidare bestridit att det påstådda överskottet från ISO 94 utgör en vinst i rättslig mening. I egenskap av allmännyttig förening går sökanden inte med vinst. När sökanden får överskott av olika evenemang investeras dessa i den allmännyttiga föreningens verksamhet. Eftersom det inte kunde uppkomma någon vinst, fanns det ingen rättslig grund för ett beslut om återbetalning. Kommissionen har således enligt sökanden blandat ihop begreppen vinst och överskott.

37 Beträffande påståendet att Franssen saknade befogenhet att företräda sökanden har kommissionen anfört följande: Om Franssen inte ensam med rättslig verkan kunde binda sökanden, har kommissionens bidrag i sin helhet utgivits utan rättslig grund, eftersom sökanden från början inte uppfyllde de nödvändiga villkoren för att få stödet. I sådant fall kan stödet begäras åter i sin helhet enligt principerna om obehörig vinst, varvid sökanden inte kan åberopa att den har varit i god tro, eftersom ordföranden borde ha känt till att han inte ensam hade befogenhet att företräda sökanden.

38 Vad beträffar begreppen vinst och överskott har kommissionen vid förhandlingen förklarat att den i förevarande fall med vinst avsåg det överskott som uppstår när intäkterna från ett evenemang är större än utgifterna för evenemanget.

Förstainstansrättens bedömning

39 Förstainstansrätten noterar för det första att det i beslutet om beviljande av bidrag uttryckligen hänvisas till deklarationen från bidragsmottagaren som bifogades beslutet. Bidraget kunde nämligen endast betalas ut på villkor att mottagaren

fyllde i, undertecknade och sände tillbaka formuläret till kommissionen. Nämnda deklaration från bidragsmottagaren, som innehöll regler för beviljande av bidraget, utgör därför en del av beslutet om beviljande av bidrag.

40 I detta hänseende understryker rätten att sökanden enligt deklarationen från bidragsmottagaren förband sig att använda medlen från gemenskapen endast i syfte att genomföra det projekt som beskrivs i bidragsansökan av den 28 februari 1994, det vill säga evenemanget ISO 94.

41 Deklarationen från bidragsmottagaren innehöll dessutom en klausul enligt vilken det finansiella stödet inte under några omständigheter fick leda till en vinst.

42 Sökanden godkände dessutom i enlighet med budgetförordningen av den 21 december 1977 för Europeiska gemenskapernas allmänna budget att kommissionen och revisionsrätten i efterhand skulle få kontrollera hur medlen från gemenskapen hade använts.

43 Vidare förband sig sökanden att till kommissionen ge in en rapport om hur det finansiella stödet hade använts samt en av sökanden upprättad styrkt förteckning över kostnaderna eller finansiella uppgifter tillsammans med styrkta handlingar, av vilka utgifternas belopp och slag samt motsvarande intäkter skulle framgå.

44 Slutligen förband sig sökanden att, om användningen av bidraget inte till fullo kunde motiveras av kostnadsförteckningen, på kommissionens begäran till denna återbetala de belopp som hade utbetalats och som inte kunde motiveras.

45 Det står således klart att deklarationen från bidragsmottagaren gav kommissionen rätt att kontrollera hur bidraget hade använts samt att i förekommande fall besluta om återbetalning av det. I detta hänseende erinrar rätten om att kommissionen enligt artikel 274 EG är bunden av principen om sund och effektiv ekonomisk förvaltning av gemenskapens tillgångar. I systemet för beviljande av finansiellt gemenskapsstöd finns det således regler för användningen av stöden som kan innebära att ett tidigare beviljat stöd helt eller delvis skall återbetalas.

46 Sökanden kan därför inte göra gällande att den inte hade någon återbetalningsskyldighet. Kommissionen hade rätt att begära att det beviljade finansiella stödet helt eller delvis skulle återbetalas vid överträdelse av bestämmelserna i deklarationen från bidragsmottagaren. Enligt fast rättspraxis erhåller nämligen inte mottagaren av ett finansiellt stöd, vars ansökan har bifallits av kommissionen, på grund av detta någon definitiv rätt till utbetalning av hela stödet om han inte iakttar de villkor som uppställdes för stödet (förstainstansrättens dom av den 14 juli 1997 i mål T-81/95, Interhotel mot kommissionen, REG 1997, s. II-1265, punkt 62, och av den 29 september 1999 i mål T-126/97, Sonasa mot kommissionen, REG 1999, s. II-2793, punkt 59).

47 Vad för det andra beträffar sökandens argument, att den omständigheten att deklarationen från bidragsmottagaren inte är undertecknad av en person som har befogenhet därtill medför att sökanden inte har några som helst skyldigheter, behöver rätten endast konstatera att argumentet är irrelevant. Den omständigheten att sökanden har tagit emot och använt det finansiella stödet utgör nämligen ett godkännande av samtliga de förpliktelser som ordföranden har avtalat om vad beträffar reglerna för beviljande av stödet. Om så inte vore fallet skulle slutsatsen i stället bli att sökanden skulle återbetala det finansiella stödet i fråga i dess helhet.

48 Vad för det tredje beträffar sökandens argument att det påstådda överskottet av ISO 94 inte utgjorde en vinst i ordets rättsliga mening skall rätten undersöka vad som avses med vinst i förevarande fall. Ett finansiellt gemenskapsstöd skall endast

uppgå till det belopp som behövs för att balans skall uppnås i bokföringen för projektet. Ordet vinst i deklarationen från bidragsmottagaren skall således här förstås som överskott, det vill säga den omständigheten att intäkterna överstiger utgifterna. I egenskap av allmännyttig förening kan sökanden nämligen inte gå med vinst över huvud taget. Denna omständighet hindrade dock inte sökanden från att få överskott från ISO 94, bland annat tack vare de olika bidrag som den erhöll, särskilt från kommissionen. Såsom förstainstansrätten redan har konstaterat ovan hade sökanden medgivit att den skulle bli återbetalningsskyldig om den avseende ISO 94 fick in större intäkter än vad den hade utgifter. Sökanden kan inte undgå denna skyldighet endast genom att åberopa motsägelsen mellan dess ställning som allmännyttig förening och realiserandet av vinster.

49 Talan kan därför inte bifallas på den första grunden.

Den andra grunden: Åsidosättande av motiveringsskyldigheten

Parternas argument

50 Sökanden har gjort gällande att motiveringen för begäran om återbetalning inte på något sätt framgår av det omtvistade beslutet. Motiveringen för beslutet borde enligt sökanden ha framgått av det omtvistade beslutet i sig, och den revisionsrapport som hade tillsänts sökanden kan i detta avseende inte gälla som motivering, eftersom en sådan rapport varken kan utgöra en rättsakt som går någon emot, ersätta en sådan rättsakt eller ligga till grund för en sådan. Under förhandlingen bekräftade sökanden att den anser att skrivelsen av den

3 april 2001, som bifogades det omtvistade beslutet, inte innehåller någon motivering, medan "revisionsrapporten förklarar exakt hur man ... kom fram till ... [det] belopp" som begäran om återbetalning avsåg. Sökanden uppgav dock vid förhandlingen att den, om revisionsrapporten betraktades som grunden för det omtvistade beslutet, skulle godta detta för det fall förstainstansrätten skulle anse att nämnda beslut motiverades av själva revisionsrapporten.

51 Kommissionen har gjort gällande att revisionsrapporten bättre än någon annan ytterligare motivering i betalningskravet förklarar kommissionens skäl för att begära återbetalning av en del av bidraget. Vidare har kommissionen påpekat att det uttryckligen anges i det omtvistade beslutet att begäran om återbetalning grundas på att det finns ett överskott av intäkter jämfört med utgifterna.

Förstainstansrättens bedömning

52 Rätten erinrar om att det följer av fast rättspraxis att skyldigheten att motivera ett individuellt beslut syftar till att ge den som berörs därav tillräckliga upplysningar för att kunna bedöma om beslutet är välgrundat eller om det eventuellt är behäftat med ett fel som gör att dess giltighet kan ifrågasättas samt att göra det möjligt för gemenskapsdomstolarna att pröva beslutets lagenlighet. Omfattningen av denna skyldighet beror på den aktuella rättsaktens beskaffenhet och det sammanhang i vilket den antagits (förstainstansrättens dom av den 24 april 1996 i de förenade målen T-551/93 och T-231/94–T-234/94, Industrias Pesqueras Campos m.fl. mot kommissionen, REG 1996, s. II-247, punkt 140, av den 3 februari 2000 i de förenade målen T-46/98 och T-151/98, CCRE mot kommissionen, REG 2000, s. II-167, punkt 46, och av den 14 maj 2002 i mål T–80/00, Associação Comercial de Aveiro mot kommissionen, REG 2002, s. I-2465, punkt 35).

53 Eftersom ett beslut som innebär en nedsättning av ett finansiellt gemenskapsstöd medför allvarliga konsekvenser för mottagaren av stödet, skall de skäl som

motiverar att ett tidigare godkänt stödbelopp sätts ned enligt rättspraxis klart framgå av motiveringen (dom i det ovannämnda målet CCRE mot kommissionen, punkt 48, och i det ovannämnda målet Associação Comercial de Aveiro mot kommissionen, punkt 36).

54 Bedömningen av om motiveringen av ett beslut uppfyller dessa krav skall inte ske endast utifrån rättsaktens ordalydelse utan även utifrån sammanhanget och reglerna på det ifrågavarande området (dom i det ovannämnda målet Associação Comercial de Aveiro mot kommissionen, punkt 37).

55 Rätten skall inledningsvis undersöka innehållet i det omtvistade beslutet. I detta hänseende konstaterar rätten att det i det omtvistade beslutet hänvisas till den revision som genomfördes den 13 april 2000 på sökandens advokats kontor. Vidare hänvisas det till en skrivelse som hade sänts till sökandens advokat den 3 april 2001 och som bifogades det omtvistade beslutet.

56 Vad beträffar hänvisningen till revisionen den 13 april 2000 i det omtvistade beslutets ordalydelse, kan ett beslut enligt rättspraxis anses vara tillräckligt motiverat när det i beslutet hänvisas till en revisionsrapport som har sänts till sökanden (se, för ett motsvarande resonemang, domen i det ovannämnda målet Industrias Pesqueras Campos m.fl. mot kommissionen, punkt 142–144). Sökanden har medgivit att den har mottagit revisionsrapporten, inledningsvis på franska och därefter på tyska, den 27 oktober 2000. I den medföljande skrivelsen av den 27 oktober 2000 hade kommissionen vidare uttryckligen berett sökanden tillfälle att yttra sig angående rapporten inom en månad. Såsom sökanden själv har medgivit vid förhandlingen innehåller revisionsrapporten tillräckliga upplysningar för att ge sökanden kännedom om skälen för att en del av det finansiella stödet begärdes åter. Den omständigheten att det i det omtvistade beslutet hänvisas till revisionen av den 13 april 2000 och inte till revisionsrapporten som sådan kan inte påverka utgången av tvisten, eftersom sökanden har kunnat se sambandet mellan revisionen den 13 april 2000 och den efterföljande revisionsrapporten.

57 Det framgår vidare av rättspraxis att motiveringsskyldigheten kan fullgöras genom en handling som är en bilaga till ett beslut och som följaktligen utgör en del av detta beslut när en hänvisning har gjorts till en sådan handling (se för ett motsvarande resonemang förstainstansrättens dom av den 30 mars 2000 i mål T-65/96, Kish Glass mot kommissionen, REG 2000, s. II-1885, punkt 51). I förevarande fall besvaras sökandens synpunkter på revisionsrapporten genom skrivelsen av den 3 april 2001 som bifogades det omtvistade beslutet. I skrivelsen erinras även om de skäl som kommissionen har anfört till stöd för begäran om återbetalning. Rätten citerar här slutsatsen i nämnda skrivelse, enligt vilken "[a]vtalspartens advokats utlåtanden inte stöds av några nya omständigheter. Det saknas skäl att ändra det belopp som enligt revisionsrapporten skall återställas." Genom nämnda skrivelse upplystes sökanden om skälen för att det enligt kommissionen inte fanns anledning att avvika från slutsatserna i revisionsrapporten. Nämnda skrivelse utgör därför en ytterligare motivering utöver revisionsrapporten.

58 Eftersom kommissionen i det omtvistade beslutet hänvisar till revisionen som ägde rum hos sökandens advokat samt till den skrivelse av den 3 april 2001 som bifogades beslutet, konstaterar rätten att motiveringen till det omtvistade beslutet mot bakgrund av nämnda rättspraxis är tillräcklig.

59 Under dessa omständigheter kan talan inte bifallas på den andra grunden.

Den tredje grunden: Uppenbart oriktig bedömning

60 Den tredje grunden har två delar. Den första delen avser att kommissionen har gjort en felaktig bedömning av de faktiska omständigheterna och den andra delen avser att kommissionen har använt en felaktig beräkningsmetod.

Den första delen: Felaktig bedömning av de faktiska omständigheterna

— Parternas argument

61 Sökanden har bestridit att vissa utbetalningar inte skulle vara stödberättigande och gjort gällande att kommissionens bedömning av dessa utgifter är felaktig.

62 För det första anser sökanden att uppgiften i revisionsrapporten att sökanden betalade Kreis Neuss 20 000 DEM inte stämmer. En sådan transaktion skulle nämligen vara oförenlig med stödet från kommissionen. Återbetalningen till Kreis Neuss skedde dessutom "på grundval av en felaktig bedömning av transaktionen i dess helhet gjord av sökandens styrelse", som kommissionen inte kunde dra några rättsliga slutsatser av.

63 Sökanden har vidare gjort gällande att kommissionens bedömning i revisionsrapporten är felaktig med avseende på utbetalningen av 15 000 DEM till Neuss stad från sökandens konto avseende ISO 94. Denna intäkt på 15 000 DEM som finns i sökandens bokföring utgjorde nämligen ett bidrag från tredje man som var avsett för idrottsverksamhet för ungdomar i Neuss, och det var av misstag som sökanden krediterade kontot för ISO 94 med nämnda belopp. Det rörde sig i själva verket om ett allmänt stöd som sökanden beviljades utan särskild motivering och utan samband med ISO 94. Sökanden använde inte beloppet till ISO 94, utan först som likviditetsstöd och därefter till stöd för Neuss stad avseende en annan fotbollsturnering för ungdomar. Om nämnda transaktion ändå skulle betraktas som ett bidrag i den slutgiltiga sammanräkningen av ISO 94, utgjorde den dock en av sökandens egna tillgångar, och inte en intäkt som skall räknas med i bokföringen för ISO 94. Sökanden har i detta avseende till stöd för sitt argument åberopat en skrivelse från Neuss stad daterad den 4 maj 2000.

64 Vidare har sökanden gjort gällande att evenemanget ISO 94 inte är en juridisk person som är skild från sökanden. Införandet av sökandens egna tillgångar i bokföringen för genomförandet av ISO 94 skall därför inte betraktas som en intäkt i ordets rättsliga bemärkelse. Sökandens insättning av 10 000 DEM på kontot för ISO 94 utgjorde sålunda endast ett förskott till kassan som skulle återbetalas till sökanden, och inte ett bidrag från tredje man. Om transaktionen ändå skulle betraktas som en insättning ämnad för ISO 94, rör det sig dock om användning av en av sökandens egna tillgångar. Sökanden har i detta hänseende framhållit att beslutet om beviljande av bidrag inte medför någon skyldighet för sökanden att använda sina egna tillgångar.

65 Vidare har sökanden bestridit kommissionens bedömning i revisionsrapporten med avseende på transaktionerna rörande ISO 93, det vill säga intäkter om 24 364,96 DEM och utgifter om 25 593,56 DEM. Enligt kommissionens bedömning skulle nämnda belopp inte beaktas då beloppet för bidraget avseende ISO 94 fastställdes. Nämnda transaktioner utgjorde enligt sökanden en del av förberedelserna av ISO 94 och syftade till att i samband med evenemanget få kännedom om organisationen av och förutsättningarna för detsamma.

66 Sökanden har vidare gjort gällande att det är fel att i revisionsrapporten bestrida att en utgift om 1 584,57 DEM som har betalats ut till en person vid namn Donalek får tas med i bokföringen. Sökanden har anfört att Kreis Neuss redan har kontrollerat nämnda utgift.

67 Vidare har sökanden klandrat kommissionen för att ha betraktat en utgift om 10 000 DEM som icke stödberättigande. Sökanden har anfört att den fick ett naturabidrag till ett värde av 10 000 DEM från reklambyrån Hülser och Brüster. Sådana gåvor är enligt tysk skattelagstiftning tillåtna om det kan visas att en prestation in natura har utförts och att ett gåvocertifikat har utfärdats för dessa prestationer, vilket Neuss stads idrottskontor i förevarande fall har gjort. Reklambyrån Hülser och Brüster utförde nämligen naturaprestationer, bland annat i form av tryckt material. Gåvan in natura tas även upp i Kreis Neuss

kontrollrapport. Sökanden har beklagat att det därefter till följd av reklambyrån Hülser och Brüsters konkurs inte upprättades någon faktura. Vid förhandlingen har sökanden förtydligat att denna faktura på 10 000 DEM, som har betalats i sin helhet, skall skiljas från en annan faktura på 6 799 DEM, som har betalats med 1 799 DEM och efterskänkts med resterande 5 000 DEM.

68 Sökanden har vidare gjort gällande att kommissionen inte har beaktat att Neuss stad också har utfört omfattande naturaprestationer för att ISO 94, som huvudsakligen ägde rum i kommunala anläggningar, skulle kunna genomföras. Enligt en skrivelse från Neuss stad av den 11 maj 2000 var dessa naturaprestationer värda minst 92 450 DEM. Sökanden har gjort gällande att dessa naturaprestationer skulle ha kunnat betraktas som utgifter och införts i bokföringen med avseende på gåvor in natura.

69 Vidare har sökanden bestridit att ett flertal andra utgifter inte skulle vara stödberättigande. Kommissionen har hävdat att dessa utgifter har redovisats utan övertygande verifikationer eller andra förklaringar, ofta utan att grunden för dem ens var känd. Sökanden har gjort gällande att kommissionen hade fel när den gjorde bedömningen att sökanden inte företedde någon verifikation för nämnda utgifter i skrivelsen av den 23 maj 2000 och därför betraktade dem som icke stödberättigande.

70 För det första borde kommissionen enligt sökanden ha godkänt den utgift som utgjordes av ett schablonbelopp om 4 000 DEM, vilket utbetalades till Franssen. Nämnda belopp motsvarade nämligen Franssens egna utlägg för förberedelse och genomförande av ISO 94 samt för dess förlopp, bland annat kostnader för resor, telefon, post och prestationer som utfördes efter ISO 94. Även om de motsvarande detaljerade verifikationerna inte var tillgängliga måste ersättningen för nämnda utgifter enligt sökanden anses vara rimlig med hänsyn till den långa förberedelsetiden för ISO 94 samt till evenemangets betydelse och varaktighet. Sökanden anser att den hade rätt att bevilja en schablonmässig ersättning som understeg de totala utgifterna.

71 Vidare har sökanden klandrat kommissionen för att den inte godkände utbetalningen av 1 300 DEM till en dansgrupp under ledning av en person vid namn Beyen. Utbetalningen gjordes den 2 augusti 1994 från sökandens konto. Av misstag användes inte kontot för ISO 94 för transaktionen i fråga. Det är emellertid oomtvistat att utbetalningen verkligen gjordes, eftersom dansgruppen uppträdde enligt avtalet vid avslutningsgalan för ISO 94. Eftersom sökanden organiserade ISO 94, måste en utbetalning avseende ISO 94 från sökandens eget konto således betraktas som en avdragsgill utgift.

72 Sökanden har även gjort gällande att kommissionen gjorde fel när den underkände en utgift om 1 093,81 DEM som utgjordes av en betalning till Gesellschaft zur Wahrung von Urheberrechten (bolag till skydd för upphovsrätten, nedan kallad GEMA). Sökanden har uppgivit att nämnda betalning, vilken avsåg musik som spelades vid avslutningsgalan för ISO 94 och omfattades av GEMA:s verksamhetsområde, gjordes från sökandens löpande konto och att en överföring därefter gjordes från kontot för ISO 94 till sökandens konto. Vidare har sökanden gjort gällande att de två utredare från kommissionen som var ansvariga för kontrollen av sökandens bokföring varken behärskade det tyska rättssystemet eller tyska språket tillräckligt väl för att kunna förstå den tyska upphovsrätten och GEMA:s roll.

73 Vidare har sökanden klandrat kommissionen för att ha vägrat att beakta ersättningar för utlägg med 5 117,82 DEM respektive 4 430 DEM som betalades ut till Grahl. Betalningarna gjordes från kontot för ISO 94, och kvittona på överföringen företeddes för svaranden. Nämnda överföringar grundas enligt sökanden på utgifter som Grahl fakturerade avseende ISO 94 och som han hade betalat i förskott.

74 Kommissionen har beträffande stödet om 15 000 DEM till Neuss stad gjort gällande att det, även om det rörde sig om ett allmänt stöd som betalades ut till sökanden från en tredje part, var riktigt att hänföra beloppet till ISO 94 och att

beloppet inte i efterhand kunde överföras till en tredje part (i förevarande fall Neuss stad) för att undvika att ett överskott uppkom. Det rör sig således enligt kommissionen om en transaktion som syftade till att dölja att ett överskott förelåg. Den avgörande faktorn i detta avseende är enligt kommissionen att det omtvistade beloppet först användes för ISO 94. Vidare visar skrivelsen från Neuss stad av den 4 maj 2000, i vilken det bekräftas att en överföring av likvida medel har gjorts till stadens konto nästan tre år efter det att ISO 94 ägde rum och uppenbarligen anonymt, att manipulation har förekommit, eftersom inget kvitto upprättades vid detta tillfälle.

75 Vad beträffar utgifterna för ISO 93 har kommissionen bestridit argumentet att dessa skulle utgöra en förberedelse för ISO 94, eftersom Franssen hade fått en särskild ersättning för sina resor och andra aktiviteter inför ISO 94. Kommissionen anser i detta avseende att sökandens argument inte visar på något som helst samband mellan nämnda utgifter och ISO 94.

76 Vad beträffar utbetalningen till Donalek har kommissionen gjort gällande att den inte är attesterad och att det är oklart vad den har använts till.

77 Vad beträffar bidraget från reklambyrån Hülser och Brüster har kommissionen anfört att sökanden om det rörde sig om en gåva från bolaget, oavsett om den har givits i kontanter eller in natura, inte hade rätt att ta upp en överföring med samma belopp till bolaget som en utgift. I förevarande fall rörde det sig, såsom attesterna i fråga visar, verkligen om en gåva på 10 000 DEM som inte skulle återbetalas.

78 Vad beträffar Neuss stads naturaprestation har kommissionen gjort gällande att dessa prestationer inte kan bokföras som utgifter eftersom de inte har fakturerats.

79 Vad beträffar betalningen av en schablonersättning om 4 000 DEM till Franssen har kommissionen uppgivit att nämnda ersättning inte kunde godkännas som stödberättigande utgift eftersom det inte kunde visas hur medlen hade använts.

80 Vad beträffar utbetalningarna till dansgruppen och till GEMA har kommissionen anfört att det inte har kunnat visas att dessa har något samband med ISO 94 och att de således inte har kunnat beaktas. Det ankom enligt kommissionen i detta avseende på sökanden att visa att utbetalningarna hade ett klart samband med ISO 94. Vad beträffar de kontrollerande tjänstemännens påstådda bristande kännedom om tyska språket och om det tyska rättssystemet, har kommissionen påpekat att sökanden inte har kunnat visa på vilket sätt nämnda tjänstemäns förmodade svårigheter att uttrycka sig och förstå har lett till felaktigheter, missförstånd eller misstag.

81 Vad beträffar utbetalningarna till Grahl har kommissionen anfört att sökanden varken har företett de bankhandlingar som den hänvisar till eller givit någon som helst förklaring beträffande vilket slags kostnader det rör sig om. Det ankom enligt kommissionen på sökanden att visa att utgifterna i fråga hade samband med ISO 94 samt att visa vad för slags utgifter de var.

— Förstainstansrättens bedömning

82 Det framgår av den rättspraxis som följer av de ovannämnda målen Interhotel mot kommissionen, punkt 46, och CCRE mot kommissionen, punkt 68, att beviljandet av finansiellt stöd inte endast är underkastat kravet att de villkor som kommissionen har uppställt i beslutet om beviljande iakttas, utan även att de villkor som mottagaren har angivit i den ansökan om bidrag som beslutet avser iakttas. Samma sak gäller i förevarande fall deklarationen från bidragsmottagaren, eftersom deklarationen utgör en del av de regler som tillsammans styr beviljandet av finansiellt gemenskapsstöd.

83 Rätten noterar att sökanden enligt punkt 1 i deklarationen från bidragsmottagaren endast fick använda medlen från gemenskapen för att genomföra ISO 94 och att sökanden i punkt 3 i deklarationen medgav att kommissionen och revisionsrätten i efterhand skulle få kontrollera hur det finansiella gemenskapsstödet hade använts. Enligt punkt 4 i deklarationen ankom det vidare på sökanden att till kommissionen ge in en rapport om hur det beviljade stödet hade använts samt en styrkt förteckning över kostnaderna eller finansiella uppgifter tillsammans med styrkta handlingar, av vilka utgifternas belopp och slag samt motsvarande intäkter skulle framgå. Slutligen åtog sig sökanden enligt punkt 7 i deklarationen att, om användningen av hela bidraget inte kunde motiveras av utgiftsförteckningen, till kommissionen återbetala de belopp som hade utbetalats och som inte kunde motiveras. Det ankom således på sökanden att visa att samtliga utgifter som den hade haft var stödberättigande.

84 Det framgår vidare av den rättspraxis som följer av det ovannämnda målet Interhotel mot kommissionen, punkt 47, att det ankommer på mottagaren av ett finansiellt stöd att visa att utgifterna faktiskt har förekommit och att de har samband med den godkända verksamheten. Mottagaren är den som är bäst placerad för att göra detta, och han bör visa att erhållandet av bidrag som härrör från offentliga medel är motiverat.

85 Rätten noterar att kommissionen, när ett finansiellt gemenskapsstöd inte har använts i enlighet med de villkor som har angivits i beslutet om godkännande, kan innehålla, nedsätta eller dra in detta stöd, varvid kommissionen kan bli tvungen att göra en bedömning av komplicerade sakomständigheter och bokföringsåtgärder. Vid en sådan bedömning bör kommissionen således ges ett stort utrymme för skönsmässig bedömning. Förstainstansrätten inskränker följaktligen sin prövning till att kontrollera om kommissionen har gjort sig skyldig till en uppenbart oriktig bedömning av uppgifterna i fråga (domen i det ovannämnda målet Associação Comercial de Aveiro mot kommissionen, punkt 50).

86 Om sökanden inte kan inkomma med handlingar eller uppgifter som gör det möjligt att fastställa att den information eller de slutsatser angående huruvida

utgifterna var motiverade som kommissionen grundat sig på var felaktiga, kan kommissionen således inte klandras för att ha gjort en uppenbart oriktig bedömning (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Interhotel mot kommissionen, punkt 47).

87 Rätten skall således undersöka de omtvistade betalningarna var för sig.

88 I detta avseende erinrar rätten om att en enskild ifrågasatt rättsakts lagenlighet enligt fast rättspraxis skall bedömas med hänsyn till de faktiska och rättsliga omständigheter som förelåg vid den tidpunkt då rättsakten antogs (se särskilt domstolens dom av den 7 februari 1979 i de förenade målen 15/76 och 16/76, Frankrike mot kommissionen, REG 1979, s. 321, punkt 7, svensk specialutgåva, volym 4, s. 287, och av den 17 maj 2001 i mål C-449/98 P, IECC mot kommissionen, REG 2001, s. I-3875, punkt 87, samt förstainstansrättens dom av den 12 december 1996 i de förenade målen T-177/94 och T-377/94, Altmann m. fl. mot kommissionen, REG 1996, s. II-2041, punkt 119). Om förstainstansrätten skulle undersöka omtvistade rättsakter mot bakgrund av faktiska omständigheter som inte förelåg vid den tidpunkt då rättsakten antogs, skulle rätten nämligen sätta sig i den institutions ställe som har upprättat rättsakten i fråga. Det ankommer emellertid inte på förstainstansrätten att sätta sig i institutionernas ställe (förstainstansrättens dom av den 11 juli 1991 i mål T-19/90, Von Hoessle mot revisionsrätten, REG. 1991, s. II-615, punkt 30). Det är därför endast de uppgifter som kommissionen kan ha haft kännedom om under det administrativa förfarandet som skall beaktas.

89 Vad för det första beträffar bidraget om 20 000 DEM från Kreis Neuss konstaterar rätten att kommissionen i revisionsrapporten noterade att sökanden hade återbetalat bidraget i dess helhet. Kommissionen korrigerade således sökandens bokföring symmetriskt, varvid utgifter och intäkter minskades med 20 000 DEM. Att återbetalningen verkligen gjordes framgår klart av den slutgiltiga sammanställningen för ISO 94, enligt vilken sökanden har gjort tre utbetalningar om 13 260,58 DEM, 3 500 DEM respektive 3 239,42 DEM, det vill säga totalt 20 000 DEM, till Kreis Neuss. Det framgår vidare av Kreis Neuss återbetalningsbeslut att nämnda återbetalning hade begärts av sökanden inom ramen för ISO 94.

90 Eftersom gemenskapsbidraget fastställs med utgångspunkt från de faktiska utgifterna, anser rätten att kommissionen hade rätt att minska såväl utgifterna som intäkterna med 20 000 DEM, då bidraget från Kreis Neuss hade återbetalats i sin helhet. Sökanden kunde således varken öka sina utgifter eller sina intäkter på detta sätt.

91 Vad därefter beträffar utbetalningen av 15 000 DEM till Neuss stad noterar rätten att nämnda belopp togs upp som en utgift i den slutgiltiga sammanställningen för ISO 94. Det framgår emellertid av revisionsrapporten att utbetalningen om 15 000 DEM till Neuss stad gjordes i mars 1997, det vill säga nästan tre år efter det att ISO 94 hade ägt rum, att den gjordes i kontanter och att den sammanföll med att det bankkonto som sökanden hade öppnat för nämnda evenemang avslutades. Sökandens advokat har dessutom tidigare i sin skrivelse av den 23 maj 2000 uppgivit att utbetalningen i fråga inte hade något samband med ISO 94.

92 Vidare har sökanden inte på något sätt visat att gåvan på 15 000 DEM, som faktiskt krediterades kontot för ISO 94, inte hade något samband med nämnda evenemang.

93 Under dessa omständigheter hade kommissionen rätt att göra bedömningen att utbetalningen av 15 000 DEM till Neuss stad inte utgjorde en motiverad utgift för ISO 94 och, följaktligen, att neutralisera sökandens bokföring genom att symmetriskt minska intäkterna och utgifterna med det omtvistade beloppet och därefter åter föra upp beloppet 15 000 DEM som en intäkt.

94 Vad beträffar sökandens inbetalning av 10 000 DEM på kontot för ISO 94 konstaterar rätten att sökanden inte har gjort någon invändning mot det omtvistade beslutet. Vidare framgår det av revisionsrapporten att kommissionen inte har korrigerat den slutgiltiga sammanställningen i detta avseende. Talan kan därför inte bifallas med stöd av sökandens argument i detta avseende.

95 Vad beträffar de transaktioner som avser ISO 93 noterar rätten att ansökan om stöd, såsom parterna har bekräftat vid förhandlingen, avsåg ISO 94. Stödet beviljades således endast för sistnämnda evenemang. Rätten finner därför att de transaktioner som avser ISO 93 varken motsvarar syftet med beslutet om beviljande av bidrag eller syftet med bidragsansökan. Nämnda ansökan gavs nämligen in långt efter ISO 93, och sökanden har inte på något sätt visat att den begäran som avsåg ISO 94 även hade kunnat omfatta vissa utgifter i samband med det föregående evenemanget. Kommissionen hade därför rätt att inte räkna med nämnda transaktioner i den slutgiltiga sammanställningen för ISO 94.

96 Vad beträffar utgiften om 1 584,57 DEM som betalades ut till Donalek har kommissionen i revisionsrapporten noterat att denna utbetalning, som gjordes i januari 1995, även avsåg ersättning för kostnader för ISO 93, vilket inte har bestridits. Kommissionen hade därför av de skäl som anges ovan i punkt 95 rätt att inte räkna med nämnda transaktion i den slutgiltiga sammanställningen för ISO 94.

97 Vad beträffar utgiften om 10 000 DEM som betalades ut till reklambyrån Hülser och Brüster konstaterade kommissionen i sin revisionsrapport att denna "utbetalning [hade] gjorts på grundval av en handling med rubriken 'orderbekräftelse' utan någon riktig faktura. Nämnda utgift fanns med i den sammanställning som upprättades i oktober 1994, men den uppvägdes i sin helhet av två intäkter om 5 000 DEM vardera, som hade erhållits från samma bolag. I [Kreis Neuss] revisionsrapport bekräftas det att nämnda belopp har mottagits och attesterats av Neuss stad ... I förteckningen från augusti 1999 finns endast utgiften om 10 000 DEM med, och de motsvarande intäkterna nämns inte längre. ... Hüsch har uppgivit att [gåvo]attesterna upprättades på grundval av ytterligare kostnader som bolaget stod för och att det således inte rörde sig om någon betalning i likvida medel. Han har dock inte företett någon övertygande handling som styrker påståendet. Eftersom utgiften inte grundas på någon riktig faktura och eftersom det finns klara indikationer på att beloppet har återgått (i form av gåvor) [till sökanden], finner kommissionen att utgiften om 10 000 DEM inte är stödberättigande."

98 I detta avseende har sökanden medgivit att det fanns två gåvoattester om vardera 5 000 DEM. Sökanden menar dock att den omtvistade utgiften om 10 000 DEM skall betraktas som stödberättigande. Såsom kommissionen anförde vid förhandlingen har den dock bokfört de 10 000 DEM för vilka gåvoattester fanns som intäkter och kompenserat dem med 10 000 DEM i utgifter.

99 Rätten konstaterar att ingen återbetalning förväntas äga rum om ett företag ger en gåva, oavsett om den utges i pengar eller in natura. En part som erhåller en sådan gåva kan därför inte bokföra den som en utgift.

100 I förevarande fall är det obestridligt dels att en utbetalning av 10 000 DEM gjordes till reklambyrån Hülser och Brüster, dels, som sökanden själv har medgivit, att sökanden mottog en naturaprestation om minst 10 000 DEM från reklambyrån. Under dessa omständigheter finner rätten att kommissionen hade rätt att åberopa gåvan om 10 000 DEM för att ifrågasätta utgifterna om 10 000 DEM och att därmed betrakta sistnämnda utgifter som icke stödberättigande. Vad beträffar den faktura på 6 799 DEM som sökanden nämnde för första gången vid förhandlingen, behöver rätten endast konstatera att sökanden inte med framgång kan åberopa den, eftersom fakturan tidigare varken har undersökts av kommissionen eller åberopats av sökanden.

101 Vad beträffar Neuss stads naturaprestationer noterar rätten att sökanden själv har klassificerat dem som "gåvor in natura". Det rörde sig i förekommande fall om gratis upplåtelse av kommunala anläggningar. Rätten behöver således endast konstatera att sådana naturaprestationer i vart fall inte kan betraktas som en utgift i bokföringshänseende.

102 Vad därefter beträffar den omständigheten att ett flertal utgifter, som enligt kommissionen har redovisats utan övertygande verifikationer eller andra

förklaringar och ofta utan att grunden för dem var känd, inte skulle vara stödberättigande, konstaterar rätten att det inte räcker med ett bevis på en betalning för att styrka att en utgift är rättsenlig och stödberättigande. En betalning skall göras på grundval av en faktura eller någon annan verifikation av vilken skälet för betalningen och skuldbeloppet framgår, och dessa verifikationer skall ges in till kommissionen. Därför skall samtliga dessa utgifter undersökas.

103 Vad beträffar betalningen av ett schablonbelopp om 4 000 DEM till Franssen har sökanden gjort gällande att en faktura på 6 750 DEM hade företetts, av vilken samtliga utgifter som Franssen hade haft och samtliga betalningar som han hade gjort på olika ställen med små belopp framgick. Styrelsen beslutade emellertid att endast betala ut ett schablonbelopp om 4 000 DEM till honom som ersättning för hans utgifter.

104 Rätten konstaterar att organisatörerna av ett visst evenemang visserligen vid tidpunkten för evenemanget i fråga kan behöva stå för vissa löpande utgifter. Vad beträffar sådana utgifter måste mottagaren av ett finansiellt stöd emellertid kunna ge en förklaring som visar utgifternas samband med det projekt som stödet avser. I förevarande fall har sökanden dock inte givit några andra förklaringar än dem som anges ovan i punkt 103 avseende de olika utgifter som utgjorde beloppet 4 000 DEM. Med hänsyn till principen om sund och effektiv ekonomisk förvaltning av gemenskapens tillgångar, kunde kommissionen således inte godkänna ett schablonbelopp då den inte hade några uppgifter om utgifterna i fråga eller några verifikationer. Kommissionen hade således rätt att vägra att beakta schablonbeloppet om 4 000 DEM.

105 Vad därefter beträffar utbetalningen av 1 300 DEM till en dansgrupp under ledning av Beyen, har sökanden vid förhandlingen åberopat en skrivelse av nämnda Beyen, som kommissionen utan att motsägas av sökanden uppgav sig aldrig tidigare ha sett. Rätten konstaterar att nämnda skrivelse under dessa omständigheter har företetts för sent och att sökanden inte kan åberopa den. Som rätten har erinrat om ovan i punkt 88 kan förstainstansrätten nämligen inte

beakta handlingar som kommissionen inte hade tillgång till när det omtvistade beslutet antogs. Rätten finner därför att kommissionen vid den tidpunkt då det omtvistade beslutet antogs inte hade tillgång till tillräckliga upplysningar för att det eventuella sambandet mellan beloppet i fråga och ISO 94 skulle kunna anses styrkt. Kommissionen hade således rätt att i avsaknad av tillräckliga verifikationer bortse från utgiften om 1 300 DEM.

106 Vad beträffar betalningen om 1 093,81 DEM som påstås ha gjorts till GEMA behöver rätten endast konstatera att sökanden i detta avseende inte har företett någon faktura för kommissionen, vilket sökanden själv medgav vid förhandlingen. Det kan inte anses vara tillräckligt att förete ett kontoutdrag, eftersom det i en sådan handling inte anges vilket evenemang betalningen avser. Det kan i detta avseende inte anföras att kommissionens kontrollanter inte kände till det tyska rättssystemet eller det tyska språket, eftersom sökanden inte har företett tillräckliga verifikationer för att styrka sambandet mellan utgifterna i fråga och ISO 94. Kommissionen hade således rätt att vägra att beakta betalningen till GEMA.

107 Vad slutligen beträffar ersättningen för utlägg med 5 117,82 DEM respektive 4 430 DEM till Grahl, konstaterar rätten att sökanden inte har företett några verifikationer som visar att denna ersättning hade samband med ISO 94. Kommissionen hade därför rätt att inte godkänna nämnda utgifter.

108 Under dessa omständigheter hade kommissionen rätt att göra bedömningen att de omtvistade utgifterna inte var stödberättigande.

109 Förstainstansrätten konstaterar därmed utan att behöva höra några vittnen att talan inte kan bifallas på den tredje grundens första del.

Den andra delen: Felaktig beräkningsmetod

— Parternas argument

110 Sökanden har ifrågasatt den beräkningsmetod som kommissionen har använt. Kommissionen har enligt sökanden rätt till 18,4 procent av överskottet och inte till överskottet i dess helhet.

111 Kommissionen har anfört att den begärde att det uppkomna överskottet skulle återbetalas i sin helhet eftersom det enligt villkoren för att stödet skulle beviljas inte fick uppkomma något finansiellt överskott.

— Förstainstansrättens bedömning

112 Rätten erinrar om att kommissionen beviljade sökanden ett bidrag om 20 000 ecu, vilket motsvarar 37 593,52 DEM, exklusive bankavgifter. Enligt de regler för att bidrag skall beviljas som anges ovan i punkterna 6–12 gäller för nämnda bidrag, för det första, att bidraget endast får användas för att genomföra det projekt som beskrivs i bidragsansökan, för det andra, att det är begränsat till 18,4 procent av de verkliga kostnaderna och, för det tredje, att det inte under några omständigheter får leda till vinst.

113 Efter att genom Kreis Neuss kontrollrapport ha fått kännedom om att den sammanställning som upprättades i oktober 1994, som var en provisorisk sammanställning eftersom 37 procent av utgifterna hade budgeterats men ännu inte betalats, inte motsvarade verkligheten, genomförde kommissionen kontroller med utgångspunkt i den ovan i punkt 19 nämnda slutgiltiga sammanställningen för ISO 94, som hade upprättats i augusti 1999.

114 Kommissionen har i sin revisionsrapport hävdat att ett flertal av utgifterna inte var stödberättigande med avseende på bidraget och att vissa betalningar inte kunde beaktas i den slutgiltiga beräkningen av utgifter och intäkter.

115 Kommissionen kom fram till att de stödberättigande utgifterna efter korrigering uppgick till totalt 149 291 DEM och att intäkterna efter korrigering uppgick till totalt 181 202 DEM inklusive gemenskapsbidraget, och till totalt 143 609 DEM exklusive gemenskapsbidraget. Av den korrigerade sammanställningen framgår således ett positivt saldo om 31 911 DEM (181 202 DEM – 149 291 DEM). Det gemenskapsbidrag som ingår i intäkterna uppgår vidare, som har angivits ovan i punkt 112, till 37 593,52 DEM. Eftersom det emellertid angavs i deklarationen från bidragsmottagaren att nämnda bidrag inte under några omständigheter fick ge upphov till vinst, beslutade kommissionen att nämnda bidrag endast skulle uppgå till 5 682 DEM (37 593 DEM – 31 911 DEM). Kommissionen begärde därför att 31 911 DEM, det vill säga överskottet i sin helhet, skulle återbetalas.

116 Det framgår av deklarationen från bidragsmottagaren att nämnda bidrag i själva verket kan vara lägre än 18,4 procent av de faktiska utgifterna om bidraget skulle leda till ett överskott, särskilt om överskottet använts i andra syften än för att genomföra projektet ISO 94. Som framgår av de omständigheter som har undersökts inom ramen för den första delen av förevarande grund, och som förstainstansrätten har konstaterat ovan i punkt 108, hade kommissionen rätt att vägra att godta de omtvistade utgifterna som stödberättigande. Det kan således i förevarande fall inte bestridas att det av kommissionen fastslagna överskottet har uppkommit. Det ovan i punkt 8 nämnda tredje villkoret är därför inte uppfyllt. Som framgår av nämnda omständigheter har överskottet i fråga vidare använts för andra syften. Det ovan i punkt 6 nämnda första villkoret är således inte heller uppfyllt.

117 Rätten noterar vidare att gemenskapsbidraget, som kommissionen har anfört vid förhandlingen, är av subsidiär natur. Kommissionen deltar således i finansieringen av evenemang endast om andra finansiella medel inte räcker för en fullständig finansiering.

118 Som kommissionen har anfört vid förhandlingen skall dessutom återbetalningen, i fall där flera bidrag har betalats ut, göras pro rata, det vill säga att varje enhet som har beviljat ett bidrag endast kan begära återbetalning med upp till det belopp som den har betalat ut. I förevarande fall hade Kreis Neuss redan återtagit sitt bidrag i dess helhet. Kommissionen, som först tog hänsyn till denna omständighet i sina beräkningar, hade därför rätt att begära återbetalning av överskottet i dess helhet.

119 Under dessa omständigheter kan talan inte bifallas på den tredje grundens andra del.

Den fjärde grunden: Preskription

Parternas argument

120 Sökanden har anfört att kommissionens krav är preskriberat. Sökanden har påpekat att det omtvistade beslutet är daterat den 9 april 2001, det vill säga mer än sex år efter det att den påstådda fordringen uppstod, om det antas att en rätt till återbetalning uppstod under år 1994, när ISO 94 ägde rum. Sökanden har medgivit att gemenskapsrätten inte innehåller någon uttrycklig bestämmelse om preskription med avseende på återbetalning av bidrag men har gjort gällande att domstolen har godkänt tillämpning av bestämmelser enligt vilka preskriptionsfristen är kortare än de frister som är aktuella i förevarande fall. Sökanden har åberopat artiklarna 48 och följande i Verwaltungsverfahrensgesetz (tysk förvaltningsprocesslag), enligt vilka en förvaltningsmyndighets rätt att upphäva en gynnande rättsakt preskriberas ett år efter det att förvaltningsmyndigheten fick kännedom om de omständigheter som motiverar återbetalning. Kommissionen fick enligt sökanden kännedom om dessa omständigheter för första gången när sökandens idrottsansvarige Grahl ingrep den 12 december 1996. Vidare är

kontrollrapporten från Kreis Neuss revisionskontor, som kommissionen har grundat sig på, daterad den 25 juli 1997, och kommissionen fick enligt sökanden nämnda rapport samma år. Vid förhandlingen har sökanden dessutom åberopat den klausul i deklarationen från bidragsmottagaren enligt vilken sökanden endast behövde spara de handlingar som hade samband med ISO 94 i fem år.

121 Kommissionen har bestridit den påstådda preskriptionen eftersom Verwaltungsverfahrensgesetz inte är tillämplig på de rättsakter som kommissionen utfärdar. Kommissionen har anfört att den i vart fall var tvungen att göra beräkningar för att bestämma det belopp som i förekommande fall skulle återbetalas och att sökanden under lång tid hindrade kommissionen från att göra beräkningarna genom att trots kommissionens begäran inte inkomma med erforderliga handlingar. Det var vidare inte förrän i början av år 1999 som kommissionen från en säker källa fick veta att ett överskott hade uppkommit. Vidare utfärdades inte Kreis Neuss återbetalningsbeslut förrän den 19 mars 1998, och det sändes inte till kommissionen, vilken i stället fick kännedom om det genom en tredje part. Slutligen har kommissionen anfört att processer som avser obehörig vinst enligt tysk lagstiftning preskriberas efter 30 år.

Förstainstansrättens bedömning

122 Vad för det första beträffar tillämpningen av tysk rätt behöver rätten endast konstatera att sökanden med avseende på gemenskapens förvaltningsåtgärder inte med framgång kan åberopa tysk lagstiftning om preskription, eftersom nämnda lagstiftning inte är tillämplig inom ramen för ett finansiellt stöd som har beviljats av kommissionen, som utgår ur gemenskapens tillgångar och som regleras av gemenskapsrätten. Som sökanden själv har medgivit innehåller vidare gemenskapsrätten inte någon uttrycklig bestämmelse om preskription avseende återbetalning av bidrag.

123 Rätten erinrar om att en preskriptionstid, för att fylla funktionen att garantera rättssäkerheten, i princip måste fastställas i förväg av gemenskapslagstiftaren (se särskilt domstolens dom av den 15 juli 1970 i mål 41/69, ACF Chemiefarma mot kommissionen, REG 1970, s. 661, punkterna 19 och 20, svensk specialutgåva, volym 1, s. 457, och av den 14 juli 1972 i mål 48/69, ICI mot kommissionen, REG 1972, s. 619, punkterna 47 och 48, svensk specialutgåva, volym 2, s. 25, samt förstainstansrättens dom av den 17 oktober 1991 i mål T-26/89, de Compte mot parlamentet, REG 1991, s. II-781, punkt 68, och av den 15 september 1998 i de förenade målen T-126/96 och T-127/96, BFM och EFIM mot kommissionen, REG 1998, s. II-3437, punkt 67). Fastställandet av preskriptionsfristens längd och av tillämpningsföreskrifter för denna preskriptionsfrist omfattas av gemenskapslagstiftarens behörighet (domen i det ovannämnda målet ACF Chemiefarma mot kommissionen, punkt 20). Vad beträffar preskription är det vidare inte möjligt att analogt tillämpa lagstiftning som inte gäller fallet i fråga (domen i det ovannämnda målet BFM och EFIM mot kommissionen, punkt 68).

124 I detta sammanhang konstaterar rätten att det inte finns några rättsliga bestämmelser om vilken preskriptionsfrist som är tillämplig i förevarande fall. Rätten konstaterar särskilt att det visserligen i punkt 5 i deklarationen från bidragsmottagaren, som sökanden har åberopat, faktiskt anges att bidragsmottagaren är skyldig att spara samtliga originalhandlingar under fem år för eventuell kontroll. Emellertid fastställs det inte någon preskriptionsfrist avseende kommissionens åtgärder för innehållande, nedsättning eller indragning av bidraget.

125 Om den av sökanden anförda grunden skall förstås som att en skälig tidsfrist inte har iakttagits, erinrar rätten för det andra om att frågan huruvida ett administrativt förfarande har pågått under skälig tid skall bedömas med hänsyn till de särskilda omständigheterna i varje fall och särskilt det sammanhang i vilket fallet förekommer, de olika steg i förfarandet som har vidtagits, ärendets komplexitet samt dess betydelse för de olika berörda parterna (förstainstansrättens dom av den 22 oktober 1997 i de förenade målen T-213/95 och T-18/96, SCK och FNK mot kommissionen, REG 1997, s. II-1739, punkt 57).

126 Rätten skall således avgöra vilken tidsfrist som skall beaktas vid bedömningen av huruvida talan kan bifallas på förevarande grund. Nämnda tidsfrist börjar i förevarande fall att löpa vid den tidpunkt då kommissionen fick kännedom om felaktigheterna i bokföringen för ISO 94.

127 Sökanden har gjort gällande att den tidpunkt som skall beaktas är den då kommissionen fick skrivelsen från sökandens idrottsansvarige Grahl, som var daterad den 12 december 1996. Det framgår visserligen av nämnda skrivelse att Grahl påtalade vissa felaktigheter för kommissionen, till exempel att sökanden inte hade utfört vissa betalningar trots att betalningarna hade presenterats som utgifter för kommissionen. Vidare hävdade Grahl i skrivelsen att ett överskott om 40 000 DEM hade uppkommit.

128 Med hänsyn till nämnda skrivelses oprecisa natur anser rätten emellertid att skrivelsen på det stadiet inte gav kommissionen någon mer detaljerad kännedom om att de felaktigheter som påtalades verkligen förelåg. Sökanden kan således inte klandra kommissionen för att inte ha vidtagit åtgärder på grundval av skrivelsen i fråga.

129 Avgörande är således vid vilken tidpunkt kommissionen fick kännedom om Kreis Neuss kontrollrapport, som upprättades den 26 november 1997, i vilken den slutsatsen drogs att det hade uppkommit ett överskott i bokföringen och i vilken hänvisning gjordes till kontrollrapporten från revisionskontoret av den 25 juli 1997, eller när kommissionen fick kännedom om Kreis Neuss återbetalningsbeslut av den 19 mars 1998. Kommissionen har i sitt svar på en skriftlig fråga av förstainstansrätten bekräftat att den upplystes om Kreis Neuss återbetalningsbeslut genom en skrivelse från Kreis Neuss av den 11 augusti 1998, som mottogs den 21 augusti 1998, och att den tillsammans med en skrivelse från Kreis Neuss av den 17 februari 1999 mottog Kreis Neuss kontrollrapport den 25 februari 1999. Sökanden har vid förhandlingen bekräftat för förstainstansrätten att den inte bestrider nämnda datum.

130 Rätten konstaterar således att den tidsfrist som skall beaktas började löpa den 21 augusti 1998, då kommissionen upplystes om Kreis Neuss återbetalningsbeslut, på grundval av vilket den för första gången på allvar kunde konstatera att det fanns felaktigheter i bokföringen för ISO 94.

131 Det framgår av förstainstansrättens ovan i punkt 20 nämnda beslut av den 20 oktober 1999 att kommissionen, den 9 februari 1999, inledningsvis begärde att sökanden skulle förete samtliga handlingar avseende de utgifter och intäkter som föranleddes av ISO 94 och därefter, den 6 april 1999, beslutade att det utbetalade bidraget skulle återbetalas i sin helhet, med motiveringen att begäran inte hade besvarats och att kommissionen i vart fall hade uppgifter om att sökanden med anledning av evenemanget hade gjort vinster i strid med bestämmelserna för det finansiella stödet. Rätten finner således att kommissionen fram till den 6 april 1999, om inte senare, saknade bevis för hur medlen i fråga hade använts.

132 Den 6 augusti 1999 drog kommissionen tillbaka det första återbetalningsbeslutet av den 6 april 1999. Det var först den 11 augusti 1999 som sökandens advokat Hüsch tillsände kommissionen den slutgiltiga sammanställningen för ISO 94, som hade upprättats i augusti 1999. Kommissionens företrädare genomförde en revision hos sökandens advokat den 13 april 2000. Den 23 maj 2000 tillsände Hüsch kommissionen vissa uppgifter för att förtydliga vissa transaktioner. Den 15 juni 2000 upprättade kommissionen revisionsrapporten, och den 9 april 2001 upprättade den ett nytt betalningskrav, nämligen det omtvistade beslutet.

133 Mot bakgrund av nämnda omständigheter är det uppenbart att kommissionen inte var passiv efter att den 21 augusti 1998 ha fått kännedom om felaktigheterna. Det första återbetalningsbeslutet antogs sju och en halv månader efter nämnda datum. Därefter återtogs beslutet, och det omtvistade beslutet antogs den 9 april 2001, det vill säga 20 månader efter det att det första beslutet hade återtagits. Rätten konstaterar således att nämnda perioder inte översteg en skälig tidsfrist.

134 Under dessa omständigheter kan talan således inte bifallas på den fjärde grunden.

Den femte grunden: Åsidosättande av principen om god förvaltningssed och omsorgsprincipen

Parternas argument

135 Vid tidpunkten för sin replik har sökanden gjort gällande att kommissionen har åsidosatt principen om utredning ex officio. Sökanden har gjort gällande att kommissionen enligt denna princip i gemenskapens förvaltningsrätt är tvungen att göra en konkret utredning av fallet i fråga och inte får begränsa sig till abstrakta överväganden eller bedömningar (domstolens dom av den 14 februari 1978 i mål 27/76, United Brands mot kommissionen, REG 1978, s. 207, s. 306; svensk specialutgåva, volym 4, s. 9). Kommissionen gjorde ingen bedömning av de bevis som hade lagts fram för den och antog inte de erbjudanden om bevisning som hade givits. Sökanden anser särskilt att vittnen borde ha hörts beträffande de olika bokföringstransaktionerna. Eftersom bevisen inte användes, har principen om utredning ex officio således åsidosatts.

136 Kommissionen har anfört att sökanden har bortsett från sin skyldighet enligt punkt 7 i deklarationen från bidragsmottagaren att belägga att bidraget användes på ett riktigt sätt och att, om den inte lyckades med det, återbetala bidraget. Kommissionen anser att den i revisionsrapporten grundligt förklarade varför den ansåg att några sådana belägg inte hade företetts eller ansåg att de bevis som sökanden hade företett saknade relevans. För övrigt anser kommissionen att sökanden fortfarande i detta skede inte konkret har tagit ställning till kommissionens invändningar.

Förstainstansrättens bedömning

137 Eftersom sökanden inte har anfört förevarande grund förrän vid tidpunkten för sin replik, konstaterar rätten att det rör sig om en ny grund enligt artikel 48.2 i rättegångsreglerna för förstainstansrätten och att en sådan inte får åberopas under rättegången. Grunden skall således avvisas.

138 Av det anförda följer att talan inte kan bifallas.

Rättegångskostnader

139 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Svaranden har yrkat att sökanden skall förpliktas att ersätta samtliga rättegångskostnader. Eftersom sökanden har tappat målet, skall svarandens yrkande bifallas.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (fjärde avdelningen)

följande dom:

1) Talan ogillas.

2) Sökanden skall ersätta rättegångskostnaderna.

Tiili Mengozzi Vilaras

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 17 september 2003.

H. Jung V. Tiili

Justititesekreterare Ordförande